

Utrechts college faalt in werkgelegenheidsambities

Inbreng Werk en Inkomen Stadsbelang Utrecht, 15 juni 2017

Laagste werkloosheid

Voorzitter,

Stadsbelang Utrecht was blij met de uitgesproken ambitie van de coalitie om van Utrecht de gemeente te maken met de laagste werkloosheid van Nederland. Helaas, ondanks de inspanning van het college, met bijvoorbeeld het lokaal economisch fonds, is er maar 1 conclusie: het is hopeloos mislukt.

We zijn er in de afgelopen drie jaar niet in zijn geslaagd om dit ook maar een beetje te worden. We zijn bijvoorbeeld ingehaald door Amersfoort. De gemeente Utrecht kent op dit moment een werkloosheid van 5,2%, terwijl in de provincie Utrecht een werkloosheidspercentage geldt van 4,7%. In de regio Amersfoort geldt een werkloosheidspercentage van 4,2%.

Conclusie: In Amersfoort lukt het wel, in Utrecht lukt het niet.

Uitkeringen, de bijstand

Voorzitter,

Het is een enorm belangrijk onderwerp, vandaar een duidelijke uiteenzetting:

- Het totaal aantal Utrechters met een uitkering is sinds de aanvang van deze coalitieperiode (2014) gestegen naar 12% van de Utrechtse beroepsbevolking;
- 18% van de totale Utrechtse bevolking heeft zelf een uitkering, of heeft een gezinslid met een uitkering;
- 28% van alle Utrechtse kinderen heeft te maken met een ouder met een uitkering.
- Het totaal aantal Utrechters met een bijstandsuitkering is sinds de aanvang van deze coalitieperiode (2014) gestegen naar 3,9% van de Utrechtse beroepsbevolking
- 5.4% van de totale Utrechtse bevolking heeft te maken met een gezinslid met een uitkering
- 8,9% van alle Utrechtse kinderen heeft te maken met een ouder met een uitkering.

Er kan maar 1 conclusie zijn:

Ondanks de inspanningen van dit college en deze raad zijn er in de afgelopen drie jaren meer Utrechters direct of indirect geraakt worden door een uitkeringssituatie.

Bij bijstandsuitkeringen is de ontwikkeling dramatisch, een stijging in de afgelopen drie jaar met meer dan 1.589 Utrechters met een uitkering. Een kleine 19.000 Utrechters die hierdoor wordt geraakt, waarvan zo'n 5.500 kinderen.

Totaal bijstand/WW/Arbeidsongeschiktheid	2014	2017	Aantal	Percentage
Uitkeringsgerechtigden	30.210	31.532	+/- 265.000 beroepsbevolking	12%
Aantal geraakte personen, (inclus uitkeringsgerechtigden)		59.573	+/- 335.000 Bevolkingsaantal	18%
Aantal kinderen		17.328	62.000 Utrechtse kinderen	28%

Bijstand	2014	2017	Aantal	Percentage
Uitkeringsgerechtigden	8.521	10.110	+/- 265.000 beroepsbevolking	3,9%
Aantal geraakte personen, (inclusief uitkeringsgerechtigden)		18.909	+/- 335.000 Bevolkingsaantal	5,4%
Aantal kinderen		5.500	62.000 Utrechtse kinderen	8,9%

Het aantal Utrechters met een WW-uitkering is gedaald vanaf 1 januari 2014 tot 1 januari 2017 van 7.440 naar 7.122. Deze uitkering raakt in totaal 13.519 Utrechters, waarvan zo'n 4.500 kinderen.

Het aantal Utrechters met een Arbeidsongeschiktheidsuitkering is gestegen vanaf 1 januari 2014 tot 1 januari 2017 van 14.240 naar 14.300. Deze uitkering raakt in totaal 27.145 Utrechters, waarvan zo'n 7.896 kinderen.

Bron: CBS/gemeenten/bewerking Buurtfacts & <http://www.utrecht-monitor.nl/economie-inkomen/werk-inkomen/inkomen-uitkeringen> & <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=71486ned&D1=0-2,23-26&D2=0&D3=550&D4=15-16&HDR=T,G3&STB=G1,G2&VW=T>

Financiële kant

Voorzitter,

Niet alleen de menselijk kant is kwalijk, ook de financiële impact is bedroevend.

Het aantal Utrechtse bijstandsgerechtigden is vanaf 2014 met 1589 personen gestegen. Een simpele rekensom geeft ons aan dat Utrecht dit aan bijstandsuitkeringen 22 miljoen euro kost.

In het coalitieakkoord van 2014 stelt de coalitie dat zij geen nieuw beleid gaan maken, zij omarmen liever de Economische Agenda die in 2012 door de raad is vastgesteld. Hierin staat te lezen dat de ambitie is om per 2018 voldoende banen te hebben die aansluiten bij het opleidingsniveau van de beroepsbevolking in de stad en dat er slechts sprake zal zijn van frictiewerkeloosheid.

https://www.utrecht.nl/fileadmin/uploads/documenten/bestuur-en-organisatie/college-van-b-en-w/burgemeester_en_wethouders_oud/Coalitieakkoord2014.pdf

https://www.utrecht.nl/fileadmin/uploads/documenten/ondernemen/Economische_20Agenda_20Utrecht_202012-2018_1_.pdf

Voorzitter,

Had het college maar oog gehad voor de ontwikkelingen in de samenleving. Had het college maar gestuurd op ontwikkelingen in de markt, had het college maar gedegen beleid, in plaats van pilots en experimenten gemaakt in plaats van *pappen en nathouden*. Want als het Utrechtse college succesvol was geweest in de realisatie van de ambitie om de stad te worden met de laagste werkloosheid, dan hadden we helemaal geen last gehad van de korting op de Buig gelden. Dan had het college niet van juridisch traject naar juridisch traject moeten lopen.

Waar het college nu mee komt, het experiment 'Weten wat werkt', het 'basisinkomenexperiment', U weet wat wij er van vinden. Op groep 4 na kunnen de intensiveringen binnen het huidige gemeentelijk instrumentarium worden uitgevoerd. Dat is geen experiment, dat is het anders inzetten van middelen.

Volgens Stadsbelang Utrecht is er maar 1 echte reden voor het experiment. De wethouder wil een poging doen om de Rijksvangnetgelden veilig te stellen.

Als bijna alle groepen kunnen worden bediend met de huidige middelen, waarom doen we dat dan niet gewoon. De wethouder is toch overtuigd van de positieve impuls die dit kan geven.

Het college stelt tevens dat de structurele tekorten op de Bijstand, structureel worden gedekt, niets is minder waar. De vangnetgelden zijn zoals gesteld afhankelijk van de inzet van het college, de ingeboekte taakstelling per 2020 is onzeker en de extra middelen voor voortkomende uit de reserve W&I zijn incidenteel tot het moment van uitputting in 2019.

Goed, terug naar de burgers in de bijstand. Want daar gaat het wat Stadsbelang over.

Voorzitter,

Stadsbelang Utrecht wil klantorientatie (als je een bijstandsgerechtigde een klant mag noemen). Want als de stad de klant kent, kan de stad proberen met maatwerk de bijstandsgerechtigde Utrechter aan het werk te helpen.

Stadsbelang Utrecht heeft vragen gesteld over de samenstelling van de 10.101 bijstandsgerechtigden, de demografische opbouw, de herkomst. Wij kunnen ons goed voorstellen dat er zich een overmaat van ouderen, Utrechters met een migrantenachtergrond en statushouders in de bijstand bevinden, waar apart beleid wenselijk voor is.

Wij waren in de veronderstelling dat het college de samenstelling van het aantal bijstandsgerechtigden wel goed in beeld had. Uit de beantwoording bleek dat dit niet het geval is. Het college heeft op leeftijd en geslacht alleen zicht op de groep statushouders in de bijstand.

Het is juist voor de probleemkadering belangrijk om veel dieper te kijken. Want anders kun je geen maatwerk leveren aan de kwetsbare groep Utrechtse bijstandsgerechtigden. Zij hebben een grote afstand tot de arbeidsmarkt, dan red je het niet met algemene oplossingen.

Voorzitter,

Ik gaf al aan dat Stadsbelang Utrecht het beleid van de afgelopen jaren om bijstandsgerechtigden aan het werk te krijgen *pappen en nathouden* is geweest. Hiermee hebben wij de bijstandsgerechtigde Utrechters geen dienst gedaan en ook niet onze gemeentebegroting. Daarmee raakt het dan weer alle Utrechters.

Hiermee sluit ik mijn bijdrage af

Cees Bos